

Коваль Р. С.,
викладач кафедри української та іноземних мов
Львівського державного університету фізичної культури

ПРОБЛЕМИ УНІФІКАЦІЇ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Анотація. У статті проаналізовано проблеми уніфікації та стандартизації термінів на позначення понять реабілітації у французькій та українській мовах. Основні труднощі полягають в активному використанні епонімічних назв, наявності синонімів та запозичень (здебільшого, з англійської мови), а також аббревіатур (у французькій мові).

Ключові слова: реабілітація, термін, стандартизація, французька мова, українська мова, переклад, словник.

Постановка проблеми. Дослідження термінології фізичної та медичної реабілітації у французькій та українській мовах, основні результати яких були опубліковані в ряді статей [6; 7; 8; 9], дозволяють нам виділити одну з найбільш важливих та актуальних проблем зазначеної термінології, а саме питання її уніфікації та стандартизації.

Рицар Б.С. наголошує на тому, що стан термінологічної справи будь-якої держави відображає її цивілізованість [16]. Проблема вибору національної чи чужомовної назви на позначення наукового поняття є актуальною ономазіологічною проблемою термінології [11, с. 13]. Сьогодні як ніколи важливо прискіпливо ставитися до чистоти рідної мови загалом і наукової зокрема [11, с. 16].

Актуальність наукової розвідки зумовлена необхідністю комплексного аналізу термінології фізичної і медичної реабілітації, результати якого слугуватимуть під час роботи над укладанням перекладного словника, котрий би забезпечив потреби фахівців реабілітаційної та суміжних з нею галузей. Дослідження проблем уніфікації та стандартизації зазначеної термінології дозволяє проводити її ретельний лексикографічний опис, котрий є одним із кроків у напрацюванні матеріалів майбутнього словника.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, які стосуються теоретичних та практичних принципів уніфікації та стандартизації термінів, висвітлюються в працях Рицара Б.С., Кочан І.М., Кияка Т.Р., Дьякова А.С., Симоненко Л.О., Крижанівської А.В. та інших учених-філологів.

Одним із перших в Україні, хто звернув увагу на необхідність стандартизації термінології реабілітації, був Герцик А.М. У своїх статтях [1; 2; 3] він пропонує тлумачення термінів «фізична реабілітація» і «фахівець із фізичної реабілітації», наголошує на подібності між національним трактуванням терміну «фізична реабілітація» та інтернаціональним трактуванням терміну «фізична терапія» (англійською «physical therapy») та вважає, що міжнародним відповідником спеціальності «фахівець із фізичної реабілітації» слід вважати спеціальність «фізіотерапевт» («фізичний терапевт»). З-поміж іноземних фахівців виокремлюємо праці Моріса Блуена (Maurice Blouin) [17], Жака Моне (Jacques Monet) [20], Клода Амоне (Claude Hamonet) [19]. Галузеві тлумачні словники виходили французькою [18; 21], українською [4; 12; 14] та російською [10] мовами.

Мета і завдання статті. Мета статті полягає в дослідженні проблем уніфікації та стандартизації термінології фізичної і

медичної реабілітації у французькій та українській мовах. Наукова новизна роботи визначається тим, що термінологія галузі на прикладі зазначених мов ще не була висвітлена в ґрунтовних мовознавчих працях. Основні методи дослідження: метод вибірки, описовий та лексико-семантичного аналізу.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо визначення основних понять. Термін – це мовна одиниця (слово чи словосполучення), переважно субстантивного характеру, яка позначає певне фахове поняття відповідної субмови, призначене для забезпечення комунікативних професійних потреб [5, с. 184]. Комунікативно повноцінними є лише ті терміни, зміст яких відображений у дефініціях, де він термінується і закріплюється в межах певного соціуму, тобто фахівці однієї галузі вкладають у термін той самий зміст, однаково його розуміють [5, с. 186]. Ідеальний термін визначається двома ознаками – однозначністю і системністю [5, с. 284]. Терміном може бути будь-яке слово, що визначає певне поняття, це варіант звичайного слова або спеціально створена одиниця, яка має якості неологізма [5, с. 178]. До особливостей терміну відносять: 1) системність; 2) наявність дефініції (для більшості термінів); 3) тенденцію до моносемічності в межах свого термінологічного поля, тобто термінології даної науки, дисципліни чи наукової школи; 4) відсутність експресії; 5) стилістичну нейтральність [13, с. 508]. Кожен науковий термін є системою, в якій структуровані три елементи, що утворюють лексичний трикутник: а) матеріальна оболонка слова-терміна; б) співвіднесена з нею реалія об'єктивної дійсності, яку часто умовно називають предметом (денотатом); в) поняття про цю реалію (сигніфікат) [5, с. 184]. Наукова термінологія – вище породження людської думки, національної за своїми витоками, міжнародної за своїм поширенням серед різних народів світу. Саме в термінології закодована історія і культура народу [15, с. 6].

Уніфікація – це упорядкування термінології різних галузей науки, техніки, економічного та культурного життя і всередині терміносистем, відповідно до понять, ними позначуваних, і на міжгалузевому рівні. Стандартизація – це вироблення терміна-еталона, який би відповідав усім лінгвістичним та логічним вимогам, що висувалися до терміна, і використовувався б у межах певної терміносистеми та на міжгалузевому рівні [15, с. 156].

Основні проблеми, пов'язані з уніфікацією та стандартизацією термінології будь-якої галузі знань, полягають в усуненні явища термінологічної синонімії, надмірного використання епонімів та запозичень, приведенні термінів у відповідність до морфологічних та лексичних норм певної мови. Упорядкування термінології складається з двох основних етапів: а) сукупність заходів, спрямованих на аналіз, виявлення та фіксацію необхідних понять; б) аналіз, оцінка і вибір рекомендованих термінів [16]. Розвиток термінології фізичної і медичної реабілітації відбувається паралельно з розвитком її засобів та методів.

Виходячи з аналізу словників [4; 10; 12; 14; 18; 21], ми бачимо, що корпус термінів галузі – вже сформований. Для

даної термінології характерним є широке застосування епонімічних назв [7], запозичень (здебільшого, з англійської мови) [8] та абrevіатур (у французькій мові) [6]. Коротко розглянемо їх. Кожне наукове відкриття супроводжується новою назвою, яка належить до терміносистеми певної наукової галузі, а вже звідти наукове поняття переходить в інші мови світу, зберігаючи назву, придуману автором, або ж, навпаки, отримує свою, національну номінацію [11, с. 8]. Терміни-епоніми відображають етапи розвитку науки. Проаналізуємо кілька прикладів: «*maladie (f) de Creutzfeld-Jakob*» – «спастичний псевдосклероз Кройцфельда-Якоба», термін утворено від імен німецьких лікарів-невропатологів Ганса-Герхарда Кройцфельда / Hans-Gerhard Creutzfeldt (1885–1964) та Альфонсо Марія Якоба / Alfons Maria Jakob (1884–1931); «*maladie (f) de Duchenne-Erb*» – «параліч проксимальних відділів руки Дюшена-Ерба», термін утворено від імені французького лікаря Гійома Дюшена / Guillaume Duchenne (1806–1875) та німецького невропатолога Вільгельма-Гайнріха Ерба / Wilhelm-Heinrich Erb (1840–1921); «*maladie (f) de Down*» – «хвороба Дауна», від імені англійського лікаря Джона Ленгдона Дауна / John Langdon Down (1828–1896); «*maladie (f) de Parkinson*» – «хвороба Паркінсона», від імені англійського лікаря Джеймса Паркінсона / James Parkinson (1755–1824); «*harnais (m) de Pavlick*» – «стремено Павліка», термін утворено від імені чеського педіатра Арнольда Павліка / Arnold Pavlik (1902–1965); «*милиця Кенні*» – «*béquille (f) (de) Kenny*», розроблена австралійською медсестрою Елізабет Кенні / Elizabeth Kenny (1886–1952); «*prothèse (f) de Krukenberg*» – «протез Крукенберга», термін утворено від імені німецького хірурга Германа фон Крукенберга / Hermann von Krukenberg (1863–1935); «*appareil (m) de Zander*» / «апарат Цандера», термін утворено від імені німецького хірурга, засновника механотерапії Йонаса Густава Вільгельма Цандера / Jonas Gustav Vilhelm Zander (1835–1920); «*appareil (m) d'Iizarov*» / «апарат Лізарова» (компресійно-дистракційний апарат), термін утворено від імені радянського хірурга Гавриїла Лізарова (1921–1992); «*méthode (f) de Kozijavkin*» – «метод Козьявкіна», термін утворено від імені українського лікаря Володимира Козьявкіна (1947); «*indice (m) de Quetelet*» / «індекс Кетле», від імені бельгійського математика, астронома та природознавця Адольфа Кетле / Adolphe Quetelet (1796–1874). Окрім того, епоніми можуть бути утворені від назв літературних персонажів та інших вигаданих персон: «*syndrome (m) de Münchhausen*» – «синдром Мюнхгаузена», «*syndrome (m) "Alice au pays des merveilles"*» – «синдром Аліси в країні чудес» etc. Потрібно уникати надмірного використання термінів-епонімів тому, що вони не містять у собі практичної інформації, і використовувати терміни без власної назви. Цьому сприяє пошук оптимального варіанта терміна для використання та його кодифікації. Уніфікація термінологічних систем вимагає відбору того терміна, який найбільше відповідає позначуваному поняттю [15, с. 181]. Додамо також, що доволі поширеними в термінології реабілітації є топонімічні терміни [9]: «шведська стінка» / «*espalier (m) suédois*», «шведська гімнастика» / «*gymnastique (f) suédoise*», «шведський масаж» / «*massage (m) suédois*» (розроблено на початку XIX століття шведом Pehr Henrik Ling); «рука Юта» / «*bras (m) de l'Utah*» (міоелектронний протез руки; від штату Юта, США).

Одним із дискусійних питань сучасної лінгвістики вважають явище термінологічної синонімії, оскільки відношення між термінами відіграють важливу роль в їхній системній орга-

нізації. Синоніми в термінології – це терміни, що належать до одного й того ж денотата, але мають відмінності в понятійному плані, а також відрізняються семантикою словотворчих елементів, етимологією, ступенем сучасності та особливостями функціонування [15, с. 181]. Як правило, синонімію в термінології вважають негативним явищем. Сьогодні багато епонімічних термінів мають синоніми: «*maladie (f) de Creutzfeld-Jakob*» – «хвороба Кройцфельда-Якоба» / «спастичний псевдосклероз Кройцфельда-Якоба» / «дегенерація кортико-стріоспінальна»; «*maladie (f) de Duchenne-Erb*» – «параліч проксимальних відділів руки Дюшена-Ерба»; «*méthode (f) de Kozijavkin*» – «метод Козьявкіна» / «система інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації» / абrevіатура «СІНР»; «*syndrome (m) de Down*» / «*acromicrie (f) congénitale*» – «синдром Дауна» / «ембріодія»; «*maladie (f) de Parkinson*» / «*paralysie (f) agitante*» – «хвороба Паркінсона» / «параліч тремтучий». Деякі синонімічні терміни (передусім дублетні пари) настільки увійшли в конкретні термінологічні системи, що говорити про впорядкованість останніх шляхом усунення одного з синонімічних термінів означає ігнорувати закономірності розвитку мови [15, с. 181]. Основний шлях зміни структури синонімічних рядів у термінологічних системах внаслідок входження в них номінацій полягає в конкретизації ядерної семантичної ознаки [15, с. 182].

Запозичення розглядаємо в термінології як об'єктивний і неминучий фактор її еволюції [15, с. 6]. Об'єктивна обґрунтованість – єдиний закономірний критерій творення терміна і його запозичення з іншої мови [15, с. 19]. У французькій терміносистемі реабілітації найбільша кількість запозичених термінів походить з англійської та німецької мов. В українській терміносистемі реабілітації зафіксовані запозичення з англійської, французької та італійської мов [8]. Проаналізуємо кілька прикладів: англійський термін «*freezing*» (m) запозичений французькою мовою, у якій має відповідник «*akinésie (f) paroxystique*» та який перекладаємо українською мовою «пароксизмальна акінезія»; англійський термін «*burn-out*» (m) запозичений французькою мовою, в якій має відповідник «*usure (f) des personnes (f, pl)*» та який перекладаємо «емоційне вигорання»; англійський термін «*locked-in syndrom*» / абrevіатура «*LIS*» запозичений французькою мовою, в якій має відповідники «*syndrome (m) de verrouillage (m)*» та «*coma (m) vigil*», які українською мовою перекладаємо «псевдокома»; англійський термін «*shuttle walk test*» / абrevіатура «*SWT*» запозичений французькою мовою, в якій має відповідники «*test de la navette*» / «*course-navette*» (f), які українською мовою перекладаємо «шатл-тест»; англійський термін «*extracorporeal shock wave therapy*» / абrevіатура «*ESWT*», яка у французькій мові має відповідник «*lithotritie*» (f), що українською перекладаємо «ударно-хвильова терапія» / «літотрипсія»; з німецької маємо запозичений термін «*Terrainkur*» у французьку та українську мови. Багато термінів реабілітаційної галузі в українській мові запозичено з французької: «*масаж*» – «*massage*» (m); «*корсет*» – «*corset*» (m); «*лонгета*» / «пов'язка з гінсу, яка забезпечує нерухомість зламаних кісток кінцівок» – «*longuette*» (f); «*бандаж*» – «*bandage*» (m); «*бювет*» – «*buvette*» (f); «*компрес*» – «*compresse*» (f); «*пандус*» – «*pente (f) douce*». Під час кодифікації варто обирати національний відповідник, а запозичений термін використовувати лише тоді, коли в мові не існує відповідного терміну для найменування поняття. Термінологія кожної мови є національною, адже її компонент інтернаціонального характеру асимілюється відповідно до структури

національної мови [15, с. 18]. Паралельне вживання власного й запозиченого термінів розглядаємо як вияв взаємодії між національно-загального і національно-специфічного [15, с. 184].

У французькій термінології реабілітації дуже поширеними є аббревіатури, що підтверджує аналіз відповідних словників [18; 21]. Розглянемо кілька прикладів: «FFCLCC» / «*Fédération française des centres de lutte contre le cancer*» – «Французька федерація центрів боротьби з раком»; «ANAP» / «*Agence nationale d'appui à la performance des établissements de santé et médico-sociaux*» – «Національна агенція з питань вдосконалення роботи медичних та соціально-медичних закладів»; «CHSCT» / «*Comité d'hygiène et de sécurité et des conditions de travail*» – «Комітет з гігієни та безпеки умов праці»; «SYNERPA» / «*Syndicat national des établissements et résidences privés pour personnes âgées*» – «Національний синдикат закладів та приватних установ для людей похилого віку»; «INSERM» / «*Institut national de la santé et de la recherche médicale*» – «Національний інститут охорони здоров'я та медичних досліджень»; «ANFE» / «*Association Nationale Française des Ergothérapeutes*» – «Національна французька асоціація ерготерапевтів»; «SOFMER» / «*Société française de médecine physique et de réadaptation fonctionnelle*» – «Французьке товариство фізичної терапії та функціональної реабілітації»; «CRRF» / «*Centre de rééducation et réadaptation fonctionnelle*» – «Центр відновлення та функціональної реабілітації»; «CNCPH» / «*Conseil national consultatif des personnes handicapées*» – «Національна дорадча рада неповносправних людей». У переважній більшості випадків переклад французької аббревіатури українською аббревіатурою неможливий, хоча трапляються винятки: «OMS» / «*Organisation mondiale de la santé*» – «Всесвітня організація охорони здоров'я» / «ВООЗ». Використання аббревіатур зумовлюється економією засобів найменування. Більшість аббревіатур у термінології реабілітації французької мови використовуються для найменування власне французьких реалій, вони не є загальновідомими фахівцям з інших країн. У майбутньому, укладаючи перекладний французько-український словник, доцільно буде включити всі зафіксовані аббревіатури у відповідних працях [18; 21], що сприятиме широкому ознайомленню україномовних фахівців зі сферою реабілітації у франкомовних країнах. Здебільшого, аббревіатури у французькій мові в галузі реабілітації використовуються на позначення назв організацій та установ, трохи рідше – для найменування професій, порушень, класифікацій і шкал, методів та засобів реабілітації [6].

Наведені приклади засвідчують, що робота з уніфікації та стандартизації термінології фізичної і медичної реабілітації має ще багато питань, які потрібно вирішити за умов тісної взаємодії філологів та фахівців галузі. При укладанні корпусу термінів потрібно спиратися на словники саме реабілітаційного [4; 10; 12; 14; 18; 21], а не медичного спрямування. Наприклад, у словнику «*Dictionnaire de kinésithérapie et réadaptation*» (2007) практично відсутні анатомічні терміни, основа увага ж приділена термінам на позначення методів та засобів діагностики, функціонального відновлення, шкал та класифікацій. Подано перелік аббревіатур галузі. Зазначимо, що в словнику «*Dictionnaire du handicap*» (2011) також широко представлені аббревіатури, але здебільшого ті, які використовуються для найменування різноманітних організацій, соціальних фондів, котрі допомагають неповносправним людям в їхньому повсякденному житті.

Термін, який пропонується для внесення у словник, повинен активно використовуватись фахівцями в професійній кому-

нікації. Для перекладу термінів будуть використовуватись різні способи: описовий (за умов відсутності відповідних лексичних еквівалентів у мовах), калькування, транскодування та інші (в кожному окремо взятому випадку). Точність у передачі змісту поняття є особливо важливою. Релевантною ознакою співвідношення терміна з поняттям є його визначення в межах певного термінологічного поля. Словесне визначення терміна охоплює суттєві семантичні компоненти, в яких наявні головні ознаки конкретного наукового поняття. Дефініція окреслює значення терміна, формулюючи в стислій формі основний зміст поняття [11, с. 18]. Потрібно обмежити вживання в українській науковій мові, зокрема галузі реабілітації, русизмів та кальок, привести до певних кодифікованих норм варіанти термінів, не використовувати невдалі запозичення, які не є типовими для словотвірних моделей нашої мови, а також багатозначні терміни.

Висновки. Робота, пов'язана з уніфікацією та стандартизацією термінів на позначення понять фізичної й медичної реабілітації у французькій та українській мовах, є спрямованою на усунення термінологічної синонімії, унормування вживання епонімів, запозичень та аббревіатур. Терміни повинні відповідати орфографічним та словотвірним нормам зазначених мов. Перспективи дослідження полягатимуть у пошуку чітких критеріїв до термінів, котрі мали б увійти в корпус перекладного словника.

Література:

1. Герцик А.М. До питання тлумачення термінів «фізична реабілітація» та «фахівець з фізичної реабілітації» / А.М. Герцик // Теорія та методика фізичного виховання. – 2010. – № 3. – С. 45–48.
2. Герцик А.М. Фахівець з фізичної реабілітації, чи фізичний терапевт: національне та міжнародне тлумачення назв професій / А.М. Герцик // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 10. – С. 21–24.
3. Герцик А.М. Трагування ключових термінів в освітньо-професійній галузі фізичної реабілітації / А.М. Герцик // Молода спортивна наука України: Зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. Вип. 7: В 3-х т. – Л., 2003. – Т. 1. – С. 342–346.
4. Дубогай О.Д. Основні поняття й терміни здоров'язбереження та фізичної реабілітації в системі освіти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.Д. Дубогай, А.І. Альошина, В.С. Лавренюк. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2011. – 296 с.
5. Дудок Р.І. Проблема значення та смислу терміна в гуманітарних науках: [монографія] / [Р.І. Дудок]. – Л.: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – 358 с.
6. Коваль Р. Аббревіатури в термінології реабілітації / Р. Коваль // Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики. – Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Вип. 11-12 (частина 1). – 2016. – С. 272–276.
7. Коваль Р. Епоніми в термінології фізичної і медичної реабілітації (на матеріалі французької та української мов) / Р. Коваль // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. – Луцьк. – № 3(304). – 2015. – С. 293–298.
8. Коваль Р. Запозичення в термінології реабілітації / Р. Коваль // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство): збірник наукових праць / [гол. ред. Н.Л. Іваницька]. – Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2015. – Вип. 22. – С. 21–27.
9. Коваль Р. Топоніми в термінології фізичної й медичної реабілітації / Р. Коваль // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. – Одеса. – Вип. 15. – Т. 2. – 2015. – С. 58–60.
10. Козырева О.В. Физическая реабилитация. Лечебная физическая культура. Кинезитерапия: учеб. слов.-справ. / О.В. Козырева, А.А. Иванов. – М.: Сов. спорт, 2010. – 278 с.

11. Кочан І. Динаміка і кодифікація термінів з міжнародними компонентами у сучасній українській мові: монографія / І. Кочан. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 519 с.
12. Кравченко А.І. Медико-біологічна та реабілітаційна термінологія для студентів спеціальностей «Фізична реабілітація», «Фізична культура». / А.І. Кравченко, Ю.О. Лянной, В.В. Купина. – Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2002. – 212 с.
13. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В.Н. Ярцева. – М. : Сов. энциклопедия, 1990. – 685 с.
14. Мерзлікіна О.А. Тлумачний словник термінів і словосполучень фізичної реабілітації / О.А. Мерзлікіна, О.В. Гузій. – Л. : вид. ЛНУ ім. І. Франка, 2002. – 48 с.
15. Панько Т.І. Українське термінознавство : [підручник] / [Т.І. Панько, І.М. Кочан, Г.П. Мацюк]. – Львів : Світ, 1994. – 216 с.
16. Рицар Б.Є. Стандартизація термінології – чинник утвердження державності України / Б.Є. Рицар // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2001. – № 1. – С. 30–32.
17. Blouin Maurice. La réadaptation / Maurice Blouin, Luz Elvira Vallejo Echeverri. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://cirrie.buffalo.edu/encyclopedia/pdf/es/la_rehabilitacion.pdf.
18. Dufour Michel. Dictionnaire de kinésithérapie et réadaptation / Michel Dufour, Michel Gedda. – Paris : Maloine, 2007. – 582 p.
19. Hamonet Claude. Aux origines de la réadaptation / Claude Hamonet, Marie de Jouvenel, Joanna Tronina-Petit [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.handicap-schweiz.ch/fra/info/images/docs/readaptation.pdf>.
20. Monet Jacques. Émergence de la kinésithérapie en France à la fin du XIXème et au début du XXème siècle. Une spécialité médicale impossible. Genèse, acteurs et intérêts de 1880 à 1914 / Jacques Monet. Thèse pour le doctorat en sociologie [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.biusante.parisdescartes.fr/.../pdf/histmed-asclepiades-pdf-monet1.pdf.
21. Zribi Gérard. Dictionnaire du handicap. 7e édition / Gérard Zribi, Dominique Poupée-Fontaine. – Rennes : Presses de l'EHESP, 2011. – 349 p.

Коваль Р. С. Проблемы унификации и стандартизации терминологии реабилитации

Аннотация. В статье проанализированы проблемы унификации и стандартизации терминов для обозначения понятий реабилитации во французском и украинском языках. Основная трудность заключается в активном использовании эпонимических названий, наличии синонимов и заимствований (в основном, из английского языка), а также аббревиатур (во французском языке).

Ключевые слова: реабилитация, термин, стандартизация, французский язык, украинский язык, перевод, словарь.

Koval R. Problems of unification and standardization of rehabilitation terms

Summary. The article analyzes the problems of unification and standardization of terms which describe the concepts of rehabilitation in the French and Ukrainian languages. The main difficulty consists in active use of eponyms, synonyms and availability of loan words (mainly from English) and acronyms (in French).

Key words: rehabilitation, term, standardization, French, Ukrainian, translation, dictionary.